

შესყიდვის ობიექტი

შესყიდვის ობიექტს წარმოადგენს აივ ინფექციის/შიდსის, ტუბერკულოზისა და მალარიის წინააღმდეგ ბრძოლის გლობალური ფონდის (The Global Fund to Fight AID, Tuberculosis and Malaria) დაფინანსებული „ტუბერკულოზის ყველა ფორმის ხარისხიან დიაგნოსტიკასა და მკურნალობაზე საყოველთაო ხელმისაწვდომობის მდგრადობის უზრუნველყოფა“ (გრანტი GEO-T-NCDC/ კომპონენტი C19RM2021) პროგრამის ფარგლებში კოვიდ-19-ის გავლენის შეფასება აივ/შიდსის და ტუბერკულოზის ეროვნულ პასუხზე, არსებული ღიობების გამოვლენის და გამოსავლების გაუმჯობესების მიზნით მომსახურება (79300000 – ბაზრის კვლევა და ეკონომიკური კვლევა, გამოკითხვები და სტატისტიკა).

მომსახურების მიწოდების ვადახელშეკრულების გაფორმებიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით.

ტექნიკური დავალება

კვლევის დასაბუთება

კოვიდ-19-ით გამოწვეული საფრთხეები საყურადღებოა ზოგადი მოსახლეობისთვის და ამავდროულად განსაკუთრებით ტუბერკულოზის და აივ/შიდსის საკვანძო პოპულაციებისთვის.

ტუბერკულოზი და აივ ინფექცია კვლავ რჩება საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ერთ-ერთ მთავარ საფრთხედ მთელ მსოფლიოში და ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის შეფასებით მოსალოდენლია ვითარების გაუარესება. სხვადასხვა ქვეყნაში ჩატარებულმა კვლევებმა აჩვენა, რომ ტუბერკულოზის გამოვლენა შემცირდა Covid-19-ის გავრცელების შეკავების მიზნით, ქვეყნების მიერ დაწესებული შეზღუდვების დროს.^{1,2,3} მოდელირების კვლევა, რომელიც ჩატარდა Stop TB Partnership-ის მიერ იმპერიულ კოლეჯთან, Avenir Health-თან, ჯონს ჰოპკინსის უნივერსიტეტთან და USAID-თან თანამშრომლობით, აჩვენებს, რომ გლობალურად, დაწესებულმა გადაადგილების შეზღუდვებმა პოტენციურად შეიძლება გამოიწვიოს ტუბერკულოზის დამატებით 6,3 მილიონი შემთხვევა 2020-დან 2025 წლამდე და დამატებით 1,4 მილიონი ტუბერკულოზის სიკვდილი ამ დროის განმავლობაში.⁴ შემცირდა ტუბერკულოზის შემთხვევების გამოვლენის მაჩვენებელი საქართველოშიც, ტუბერკულოზისა და ფილტვის დაავადებათა ეროვნული ცენტრის (NCTLD) მონაცემების თანახმად, რომელიც პასუხისმგებელია ეროვნულ სტატისტიკურ ანგარიშგებაზე, ტუბერკულოზის შემთხვევების გამოვლენა 2020 წელს 2019 წელთან შედარებით დაახლოებით 25%-ით შემცირდა.

კოვიდ-19-ით გამოწვეული ჯანდაცვის სისტემების გაუარესებულმა მუშაობამ, ეკომონიკურმა კრიზისმა და გადაადგილების შეზღუდვებმა პოტენციური საფრთხე შეიძლება შეუქმნას აივ/შიდსის გამოვლენის, პრევენციულ და სამკურნალო სერვისებს.⁵ აივ ინფიცირებული და მაღალი რისკის

¹ Pang Y, Liu Y, Du J, Gao J, Li L. Impact of COVID-19 on tuberculosis control in China. *Int J Tuberc Lung Dis.* 2020;24(5):545-547. doi:10.5588/ijtld.20.0127

² Meneguim AC, Rebello L, Das M, et al. Adapting TB services during the COVID-19 pandemic in Mumbai, India. *Int J Tuberc Lung Dis.* 2020;24(10):1119-1121. doi:10.5588/ijtld.20.0537

³ Magro P, Formenti B, Marchese V, et al. Impact of the SARS-CoV-2 epidemic on tuberculosis treatment outcome in Northern Italy. *Eur Respir J.* 2020;56(4):2002665. Published 2020 Oct 1. doi:10.1183/13993003.02665-2020

⁴ Stop TB Partnership. The potential impact of the Covid-19 response on tuberculosis in high-burden countries: a modelling analysis, 2020

⁵ Global HIV Prevention Coalition (GPC) - Preventing HIV infections at the time of a new pandemic. A synthesis report on programme disruptions and adaptations during the COVID-19 pandemic in 2020.

მქონე პირები აწყდებიან მყისიერ, სიცოცხლისათვის საშიშ გამოწვევებს, რათა მიიღონ ჯანმრთელობისა და აივ-ის სერვისები, რომლებიც მათ სჭირდებათ.⁵ მნიშვნელოვანი შემცირება აივის პრევენციული სერვისების მიწოდების თვალსაზრისით მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანაში რაც ზრდის ახალი შემთხვევების პოტენციურ რისკს. აივ-ის მოდელირების კონსორციუმმა ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციასთან (WHO) და UNAIDS-თან თანამშრომლობით, გააკეთა მოდელირების სავარჯიშო, რომლის თანახმად, აივ-ის მკურნალობის ექვსთვიანმა შეფერხებამ შეიძლება გამოიწვიოს 300,000 დამატებითი შიდასით გამოწვეული სიკვდილი სუბსაჰარის აფრიკაში ერთი წლის პერიოდი, რეგიონი, სადაც 440,000 ადამიანი გარდაიცვალა შიდასით 2019 წელს, სავარაუდოდ მონაცემი გვაბრუნებს 2011 წლის მდგომარეობასთან.⁶ მნიშვნელოვანი პრობლემა აივის ახალი შემთხვევის გამოვლენის კუთხითაც, როგორც მსოფლიოში ასევე საქართველოში, მაგალითად 2021 წელს მხოლოდ 492 ახალი შემთხვევის გამოვლენა მოხდა, როდესაც 530 ახალი შემთხვევა დაფიქსირდა 2020 წელს, ხოლო 668 ინფიცირებული პირი 2019 წელს.⁷ მზავის შემცირება ახალი შემთხვევების ბუნებრივი შემცირებით არ შეიძლება იყოს ახილი რადგან რეგიონში აივ ინფიცირების მაჩვენებლები 43%-ით არის გაზრდილი⁸ და მსოფლიოში ყველაზე არასახარბიელო მაჩვენებლით გამოირჩევა, ეს მაჩვენებელი გვაფიქრებინებს რომ ახალი შემთხვევების გამოვლენის შემცირება კოვიდ-19 ის შეზღუდვებთან არის დაკავშირებული.

ზემოთ აღწერილი პოტენციური რისკების საპასუხოდ საქართველოს ჯანდაცვის სისტემამ მოახდინა გარკვეული ადაპტაცია, თუმცა არსებული ღიობების გაუმჯობესების მიზნით საჭიროა დამატებითი კვლევის ჩატარება რათა გაუმჯობესდეს ეროვნული პასუხი ორივე დაავადების შემთხვევაში და გატარდეს შესაბამისი ღონისძიებები.

პროექტის მიზანი და სპეციფიური ამოცანები

მიზანი

კვლევა მიზნად ისახავს შეისწავლოს კოვიდ-19-ის გავლენა აივ/შიდასის და ტუბერკულოზის ეროვნულ პასუხზე, არსებული გამოწვევების გამოვლენის და მათზე საპასუხო გამოსავლების იდენტიფიცირების მიზნით.

ამოცანები

1. შეაფასოს აივ/შიდასის და ტუბერკულოზის ეროვნული პასუხის ადაპტაცია კოვიდ-19 ის პირობებში.

შეფასების დროს გათვალისწინებული უნდა იყოს შემდეგი ინდიკატორები:

- 1.1 შეფასებული დაწესებულებებიდან რამდენი დაწესებულება იძლეოდა საშუალებას მედიკამენტების ყოველდღიური მიღება განხორციელებულიყო ვიდეო მეთვლაყურეობის ქვეშ პანდემიის პერიოდში (რაოდენობა, %);

⁶ Hogan AB, Jewell BL, Sherrard-Smith E, Vesga JF, Watson OJ, Whittaker C, et al. Potential impact of the COVID-19 pandemic on HIV, tuberculosis, and malaria in low-income and middle-income countries: a modelling study. Lancet Glob. Health. 2020.

⁷ ინფექციური პათოლოგიის, შიდასის და კლინიკური იმუნოლოგიის სამეცნიერო-პრაქტიკული ცენტრი- აივ ინფექცია/შიდასის გავრცელება საქართველოში_2021.

⁸ UNAIDS- GLOBAL AND REGIONAL DATA_2021

1.2 შეფასებული აივ ინფექცია/შიდსის მკურნალობის დაწესებულებებიდან რამდენი დაწესებულება იძლეოდა საშუალებას მედიკამენტების ყოველთვიური ან სამი თვის მარაგის შეუფერხებელი გაცემისა პანდემიის პერიოდში (რაოდენობა, %);

1.3 შეფასებული დაწესებულებებიდან რამდენი დაწესებულების (აივ ინფექცია/შიდსის და ტუბერკულოზის დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის) დახურვა ან დროებითი რეპროფილირება მოხდა კოვიდ-19-ის პასუხის გამო (რაოდენობა, %);

1.4 შეფასებული რაიონებიდან რამდენში მოხდა ეპიდემიოლოგიური სამსახურების გააქტიურება ინდექს პაციენტზე გამოკვლეული კონტაქტების რაოდენობის გაზრდის მიზნით (რაოდენობა, %);

1.5 შეფასებული რაიონებიდან/საიტებიდან რამდენში განხორციელდა ტუბერკულოზზე აქტიური სკრინინგი შემთხვევების გამოვლენის მიზნით (რაოდენობა, %);

1.6 შეფასებული იქნას კოვიდ ეპიდემიის გავლენა აივ ინფექციის ახალი შემთხვევების გამოვლენის დინამიკაზე როგორც ჯამურად, ისე ცალკეული რეგიონებისა და რისკის ქცევების შესაბამისად.

1.7 შეფასებული იქნას კოვიდ ეპიდემიის გავლენა აივ ინფექციის გვიანი გამოვლენის მაჩვენებელზე CD4 მაჩვენებლების შესაბამისად.

2. შეისწავლოს კოვიდ-19 გავლენა აივ/შიდსის და ტუბერკულოზის პროგრამების გამოსავლებზე, დროული გამოვლენის და კლინიკური მონაცემების ანალიზის ჩათვლით.

შეფასების დროს გათვალისწინებული უნდა იყოს შემდეგი ინდიკატორები:

2.1 2020 და 2021 წლებში გამოვლენილი შემთხვევების რაოდენობა და 2019 წელთან შედარებით შემცირების პროცენტი ჯამურად და შერეული რაიონების მიხედვით(რაოდენობა, %);

2.2 2020 და 2021 წლებში დარეგისტრირებული ტუბერკულოზის ახალი და რელაფს შემთხვევების რაოდენობა, რომლებსაც GeneXpert ტესტირება ჩაუტარდათ ჯამურად და შერეული რაიონების მიხედვით (რაოდენობა, %),

2.3 2020 და 2021 წლის სენსიტიური და 2019 და 2020 წლის რეზისტენტული პაციენტების წარმატებული მკურნალობის გამოსავლის პროცენტი (%);

2.4. შეფასებული იქნას აივ ინფექცია/შიდსის მოვლისა და მკურნალობის ეროვნული კასკადის მონაცემებზე კოვიდ-19 ეპიდემიის გავლენა როგორც ჯამურად, ისე რისკის ქცევების შესაბამისად.

3. შეფასდეს აივ/შიდსით და ტუბერკულოზის ეროვნული პროგრამის სამიზნე ჯგუფების საჭიროებები და შეფასდეს კოვიდ-19-ის პერიოდში ადაპტირებული და/ან ინოვაციური სერვისების ეფექტურობა, შემთხვევების გამოვლენაზე ყურადღების გამახვილებით.

4. შემუშავდეს რეკომენდაციები აივ/შიდსის და ტუბერკულოზის პროგრამების გამოსავლების გასაუმჯობესებლად.

საკონსულტაციო მომსახურება უნდა მოიცვდეს სამ ძირითად ეტაპს: პირველი ფაზა - კვლევის მეთოდოლოგიის შემუშავება: კვლევის კონცეპტუალური ჩარჩოს მომზადება, კვლევის პროტოკოლის მომზადება და წარდგენა ეთიკური კომისიის საბჭოზე, კვლევის ინსტრუმენტების

შემუშავება, მეორე ფაზა- კვლევის განხორციელება: დოკუმენტების მიმოხილვა, რაოდენობრივი მონაცემების შეგროვება, ხარისხობრივი ინფორმაციის შეგროვება (ჩაღრმავებული ინტერვიუები და ფოკუსური ჯგუფების დისკუსიები), საერთაშორისო გამოცდილების შესახებ ლიტერატურის მიმოხილვა, მონაცემების ანალიზი და ტრიანგულაცია, მესამე ფაზა- რეკომენდაციების შემუშავება და ანგარიშის მომზადება, ძირითადი მიგნებების წარდგენა დაინტერესებული მხარეებისთვის